

Første Afsnit.

Universitetets og den polytekniske Lærestalts Forhold som Lærestalter.

I.

Universitetet.

A. Almindelige Bestemmelser og Forhandlinger samt Afgjørelser af enkelte Tilfælde.

I. Bestyrelse.

1. Fastsættelse af Lønningsvilkårene for de ved Universitetet ansatte Professores extraordinarii og deres Rang.

I Overensstemmelse med de forud for Vedtagelsen af Lov af 12te April 1892 om Universitetets Lønningsforhold førte Forhandlinger, jfr. Folkethings-tidende for 1891—92 Sp. 4861 og 4900, blev der paa Finanslovsforslaget for 1893—94 paa Universitetets Udgiftspost 7. a., til videnskabelige Formaals Fremme, optaget et Beløb af 3000 Kr. til Lønningsforhøjelse med 1000 Kr. for hver af de ekstraordinære Professorer, Dr. phil. Jul. Lange, Dr. phil. Verner og Dr. phil. Løffler. Kirke- og Undervisningsministeriet bemærkede, at herved var forudsat, at der, fra 1ste April 1893 at regne, tillagdes dem den ved Lov af 12te April 1892 § 5, 1ste Stykke, for de normerede Professorer fastsatte stigende Pengelønning, medens der fremdeles i Stillingen for de normerede Professorer og de fornævnte 3 ekstraordinære Professorer vilde være den Forskjel, at de sidstnævnte ikke fik Adgang til Fribolig i de tilbageværende Professorgaarde eller til Huslejeportioner. Ancienneten var for hver af dem beregnet fra det Tidspunkt, da han efter Lovgivningsmagtens Bestemmelse erholdt en Lønning af 3200 Kr., svarende til den før Lov af 12te April 1892 bestaaende Begyndelseslønning for de normerede Professorer, altsaa for Professor Lange fra den 1ste April 1887, jfr. Anmærkningerne til Finanslovsforslaget for 1887—88 S. 280—81, og for Professorerne Verner og Løffler fra den 1ste April 1888, jfr. Anmærkningerne til Finanslovsforslaget for 1888—89 S. 260.

Forslaget blev bevilget af begge Rigsdagens Thing og Beløbene optagne paa Kirke- og Undervisningsministeriets Budget for Finansaaret 1893—94.

Ligeledes blev der ved Tillægsbevillingsloven for Finansaaret for 1892—93 bevilget bemeldte Professorens extraordinarii fornævnte Lønningsforhøjelse for Finansaaret 1892—93.

Endelig blev ved Behandlingen af Finanslovsforslaget for 1893—94 bevilget Lønning til Dr. med. Jul. Petersen som Professor extraordinarius fra 1ste April 1893 at regne, jfr. nærmere i det Følgende S. 7—8.

— Under 1ste April 1893 blev der af Kirke- og Undervisningsministeriet gjort følgende Indstilling om de ordinære Professorers Rang:

Ved Universitetet virkede for Tiden tre Lærere under Benævnelsen Professorens extraordinarii, nemlig Dr. phil. Jul. Lange, Dr. phil. Verner og Dr. phil. Løffler, der alle ved kgl. Resolution af 26de April 1888 fik Udnævnelse i den nævnte Stilling, og i Løbet af denne Maaned kunde de ordinære Professorers Antal ved Universitetet ventes yderligere forøget, nemlig med midlertidig Docent, Dr. med. Jul. Petersen. Ved disse Professorater var som Følge af, at de, som nævnt, først vare oprettede i 1888, ikke forbundet Rang, saaledes som Tilfældet var med de øvrige Professorater ved Universitetet. Der turde imidlertid formentlig være Anledning til at tillægge de nævnte Professorer Rang og da formentlig Rang lige med de ordinære Professorer, som ikke vare Medlemmer af Konsistorium. De ordinære Professorers Stilling afveg nemlig i det Væsentlige kun fra de ordinære Professorers deri, at disse Professorer beklædte et normeret Professorat, medens hines Stilling havde en mere personlig Karakter, og at de ordinære Professorer som en naturlig Følge heraf ikke ordinært bleve Medlemmer af Konsistorium og heller ikke havde Adgang til at opnaa Universitetets Friboliger eller Huslejeportioner, hvilke Afgivelser efter Ministeriets Formening ikke kunde motivere, at der tillagdes de ordinære Professorer en anden og lavere Rang end de ordinære. Med disse Bemærkninger skulde Ministeriet tillade sig at udtale Ønsket om, at Konseilspræsidenten behagelig vilde søge udvirket, at der tillagdes Professorens extraordinarii ved Kjøbenhavns Universitet Rang i Rangforordningens 3die Klasse Nr. 9.

Ved kgl. Resolution af 1ste September 1893 bifaldtes det, »at den Bestemmelse i allerhøjeste Resolution af 20de Maj 1874, ifølge hvilken der er tillagt dem, der beklæde Embederne som Professorer i de ved Kjøbenhavns Universitet normerede Lærerposter, Rang i 3die Klasse Nr. 9 efter Rangforordningen, bliver forandret saaledes, at denne Rang tillægges alle dem, der beklæde Embederne som Professorer ved Universitetet og som ikke tidligere ere Medlemmer af Konsistorium«.

2. Forslag om forhøjet Lønningsanciennitet for forskjellige Professorer fra Tiden fra deres første faste Ansættelse ved Universitetet.

Under 16de Juni 1892 indsendte Konsistorium til Kirke- og Undervisningsministeriet dels et af det lægevidenskabelige Fakultet anbefalet Andragende fra følgende Professorer i det lægevidenskabelige Fakultet, nemlig Dr. med. Gædeken, Dr. med. Plum, C. Lange, Chievitz og Dr. med.

Bohr, dels et Andragende fra Professor, Dr. phil. H. Møller om, at deres Lønninger fremtidig maatte blive beregnede fra deres første faste Ansættelse i ordinære Lærerposter ved Universitetet henholdsvis som Lektorer og som normeret Docent. De 5 medicinske Professorer anførte i saa Henseende, at da Lektorposterne ved det lægevidenskabelige Fakultet nu vare ophævede, og den Tankegang, hvorefter Lærerne i dette Fakultet burde lønnes lavere end andre Universitetslærere, dermed var forandret, syntes det ubilligt, at den af Lovgivningsmagten forladte Opfattelse endnu fremdeles for deres Vedkommende skulde have den Virkning, at de i Beregningen af deres Tjenestetid som Professorer stilledes lavere end deres yngre Kolleger i Fakultetet. Professor Møller henviste ogsaa til det Billige i, at han, da hans Embedsgjerning var erkjendt at være sideordnet med de øvrige Professorers, i Beregningen af sin Tjenestetid som Professor stilledes lige med sine Kolleger i det filosofiske Fakultet, der havde Lønningsanciennet fra deres første faste Ansættelse, hvorhos han udtalte, at hans hidtilværende Lønningsforhold havde bragt ham under følelig trange Kaar.

Paa Finanslovsforslaget blev der stillet Forslag om Beregningen af ovennævnte Professorers samt tillige Professor, Dr. phil. Thomsens Lønningsanciennet fra deres første faste Ansættelse ved Universitetet, idet der bemærkes Følgende:

I det i Rigsdagen i Finansaaret 1892—93 forelagte Forslag til Lov om de Universitetet og Kommunitetet vedkommende Lønningsforhold var der i § 5 optaget en Bestemmelse om, at Tjenestetiden i Henseende til Lønningstillæggenes Fastsættelse for de nuværende normerede Professorer skulde, hvor der ikke ved Lov var givet særlig gunstige Bestemmelser, beregnes fra deres første faste Ansættelse som Lærer ved dette eller den polytekniske Lærestanstalt. Denne Bestemmelse, der vilde være kommet de 6 Andragere samt Professor, Dr. phil. V. Thomsen (Sidstnævnte dog kun med lidt over et Aars forøget Anciennet) tilgode og iøvrigt maatte erkjendes som personlig Lønningsbestemmelse at have sin rette Plads i et Finanslovsforslag, fandt imidlertid vedkommende Folkethingsudvalg ikke at kunne tiltræde, jfr. Rigsdagstidende for 1891—92, Tillæg B Sp. 1529, og i Overensstemmelse hermed blev Bestemmelsen ikke optaget i Loven af 12te April 1892*). Da Ministeriet imidlertid vedvarende maatte fastholde det Billige i, at der tilstodes saavel de 6 Andragere som Professor V. Thomsen den ønskede større Lønningsanciennet, havde det stillet Forslag i saa Henseende.

Under Henvisning til det allerede i Motiverne til Lønningslovsforslagets § 5 Anførte, fremhævede Ministeriet paany, at denne Beregning af Lønningsancienneteten allerede var bragt til Anvendelse paa Finansloven for 1887—88 med Hensyn til forskjellige Professorer, for en enkelt af dem endog saaledes, at hans Lønning var beregnet fra hans første midlertidige Ansættelse ved Universitetet.

For Finansaaret 1893—94 vilde Forslagets Gjennemførelse medføre en

*) Jfr. Univ. Aarb. f. 1890—91 S. 420, 424 og 432.

Merudgift af 3150 Kr. Til Belysning af Forslagets Virksomhed hidsattes nedenstaaende Tabel.

	Havde nu Anciennetet		Vilde efter Forslaget faa Anciennetet		Vilde vinde i Anciennet- tet:
	fra:	med Lønning 1/4 1893:	fra:	med Lønning 1/4 1893:	
Prof. Gædeken...	1/5 1874	5400 Kr.	1/5 1869	6000 Kr.	5 Aar.
— Plum.....	1/8 1877	5400 —	1/8 1872	6000 —	5 —
— C. Lange ..	1/3 1882	4800 —	1/3 1877	5400 —	5 —
— Chievitz ...	1/1 1887	4200 —	1/1 1882	4800 —	5 —
— Bohr	1/4 1890	3600 —	1/3 1886	4200 —	4 1/12 —
— Møller.....	1/4 1888	4200 —	1/1 1884	4200 —	4 1/4 —
— V. Thomsen	1/6 1876	5400 —	1/4 1875	5400 —	1 1/6 —

De 5 førstnævnte Professorer vilde altsaa ved Forslagets Gennemførelse faa en Lønningsforhøjelse af 600 Kr. hver og Professor Møllers Lønning vilde efter Forslaget fra 1ste Januar 1894 blive 4800 Kr., hvilket vilde medføre en Forhøjelse af 150 Kr. for hans Vedkommende i Finansaaret 1893—94.

Forslaget blev forkastet ved 2den Behandling af Finanslovforslaget i Folkethinget.

Forslaget blev optaget ved Finanslovforslagets Behandling i Landsthinget. I dette Things Finansudvalgs Betænkning bemærkede Udvalgets Flertal Følgende: »Da Universitetets Lønningslov gennemfører den Grundsætning, at de Mænd, som udføre en normeret Universitetslærers Gjerning, ogsaa skulle nyde samme Vederlag for deres Arbejde, saa at de tidligere Sondringer mellem Professorer, Lektorer og Docenter indenfor den nævnte Ramme ere bortfaldne, finder *Flertallet* det heldigt ogsaa at anvende denne Grundsætning til Fordel for de tidligere ansatte Universitetslærere og give dem samme Løn, som de vilde havt, hvis den anførte i og for sig retfærdige Grundsætning alt fra tidligere Tid havde været anerkjendt. Derfor fastholder Flertallet den foreslaaede Forhøjelse af forskellige Universitetslæreres Lønningsanciennet, hvorved det anførte Billighedskrav vil ske Fyldest. Flertallet finder saa meget mere Grund til at gjøre dette, som lignende Begunstigelser i Henseende til Anciennetets-Forhøjelse ere blevne tildelte en Flerhed af andre Professorer paa tidligere Finanslove.

Ved Finanslovforslagets Tilbagesendelse til Folkethinget blev Forslaget forkastet, og da der ikke opnaaedes Enighed mellem Rigsdagens Thing om Finanslovforslaget, bleve fornævnte Lønningsforhøjelser ikke optagne paa Kirke- og Undervisningsministeriets Budget for Finansaaret 1893—94.

Paa Finanslovforslaget for 1894—95, blev der optaget Forslag om forhøjet Lønningsanciennet for Professor, Dr. Møller. Forslaget blev forkastet i Folkethinget.

3. Forhøjelse af det extraordinær Docent, Overkirurg, Dr. med.

O. Bloch tillagte Honorar.

Paa Finanslovforslaget for 1893—94 blev der stillet Forslag om Forhøjelse af det extraordinær Docent, Overkirurg ved det kgl. Frederiks Hospital, Dr. med. O. Bloch tillagte Honorar fra 2000 til 3600 Kr.

Det bemærkedes i denne Anledning i Finanslovsforslagets Anmærkninger til Universitetets Udgiftspost 7. d., at det Dr. Bloch tillagte Honorar var uberørt af den nye Lønningslov af 12te April 1892, idet det extraordinært var tillagt ham, der beklædte Overlægestillingen ved den kirurgiske Afdeling ved Frederiks Hospital, som ifølge kgl. Resolution af 22de Januar 1873 uden særligt Honorar skulde være forbunden med Stillingen som Professor i klinisk Kirurgi ved Universitetet. Den Omstændighed, at Professor, Dr. Saxtorph som tidligere ansat ikke var underkastet den Professoren i klinisk Kirurgi ved fornævnte Resolution paalagte Forpligtelse, medførte nemlig, at han i 1886 kunde søge Entledigelse fra Overlægestillingen, og der indførtes da den nuværende Ordning, hvorefter Dr. Bloch fungerede som extraordinær Docent i kirurgisk Klinik ved Universitetet, (jfr. Anmærkningerne til Tillægsbevillingsloven for 1885—86, S. 25. Til 9*). Det Dr. Bloch tillagte Honorar blev oprindelig fastsat til den samme Godtgjørelse, der ved Siden af Professorstillingen havde været tillagt Professor Saxtorph som Overkirurg, nemlig 1200 Kr., foruden Fribolig paa Hospitalet, men dette Beløb blev under Behandlingen af Finanslovsforslaget for 1890—91 i Folkethinget forhøjet til 2000 Kr., (jfr. Rigsdagstidende for 1889—90, Tillæg B. Sp. 453—56 Nr. 104**). En yderligere Lønningsforbedring for ham vilde imidlertid være stemmende med Billighed, og det ikke blot, fordi der i Forbindelse med den nye Lønningslov var tilstaaet ikke faa Docenter under Universitetets Udgiftspost 7. a. en Honorarforøgelse, men allerede for at bringe Dr. Blochs Honorar i det rette Forhold til Betydningen af den af ham beklædte Docentplads. Dette vilde særlig falde i Øje, naar man sammenlignede hans Stilling med Stillingen for den i August 1892 udnævnte Overlæge ved den anden kirurgiske Afdeling ved Hospitalet, der som saadan tillige var Docent i klinisk Kirurgi. Denne havde vel ikke Fribolig, men af Hospitalet en Lønning af 1600 Kr. og af Universitetet ifølge Lønningslovens § 2. a. et Honorar af 2000 Kr., og han var altsaa strax ved sin Tiltrædelse gunstigere stillet end Dr. Bloch, der med 6 Aars Tjeneste forud for ham havde hele Examensarbejdet i det ommeldte, for den medicinske Examen særlig afgjørende Fag, klinisk Kirurgi, ligesom det ogsaa af hans Stilling som Examinator heri fulgte, at det var hans Forelæsninger, der bleve de normerende for, hvad der ved Examen forlangtes.

Ved Finanslovsforslagets 2den Behandling i Folkethinget blev Forhøjelsen af Dr. Blochs Honorar nedsat til 3000 Kr., hvilket Beløb blev optaget paa Kirke- og Undervisningsministeriets Budget for Finansaaret 1893—94.

4. Akademisk Disciplin.

I de sidste Aar har Konsistorium ifølge Anmodning erholdt fra Københavns Politi Udskrift af Sager, som ved Københavns Kriminal- og og Politiret have været anlagte mod Studenter. I Almindelighed have

*) Jfr. Univ. Aarb. f. 1885—86 S. 101—2.

**) Jfr. Univ. Aarb. f. 1889—90 S. 195—96.

disse Sager angaaet Forseelser mod den offentlige Orden paa Gaden, og der er, forsaavidt de vedkommende Studenter oppebar Kommunitetsstipendiet eller Legater eller havde Bolig paa Kollegierne, blevet tildelt disse Studerende en Irettesættelse.

— Da Stud. juris N. N., der oppebar Skeels Studenterstipendium, ifølge Meddelelse fra Københavns Politi, i September 1892 var bleven ansét med en Bøde for at have foraarsaget Gadeuorden, blev den modtagne Udskrift af Sagen af Konsistorium tilstillet Patronen for ovennævnte Stipendium, der derefter indberettede til Konsistorium, at han havde meddelt Studenten en alvorlig Irettesættelse.

— Af en fra Københavns Politi modtagen Meddelelse oplystes det, at Stud. juris N. N. for at have foraarsaget Gadeuorden i Maj 1893 var bleven ansét med en Bøde. Da han oppebar Understøttelse fra Ministeriet og tillige havde haft andre Legater, blev der meddelt ham en Irettesættelse.

II. Det akademiske Lærersamfund samt Censorerne ved Universitetets Examina.

1. Oprettelse af en normeret Professorplads i almindelig Pathologi under det lægevidenskabelige Fakultet.

Under 2den Juli 1892 indsendte Konsistorium til Kirke- og Undervisningsministeriet et fra det lægevidenskabelige Fakultet modtaget Andragende fra Docent, Dr. med. C. Salomonsen, hvori denne anholdt om fornyet Ansættelse som midlertidig Docent. Fakultetet anholdt i Henhold til sine tidligere Indstillinger paany om, at der maatte blive søgt oprettet en normeret Professorplads i almindelig Pathologi, hvorunder Laboratoriet for medicinsk Bakteriologi skulde henlægges, og hvorved den midlertidige Docentur blev gjort overflødig. Subsidiært anbefalede Fakultetet Dr. Salomonsens Andragende paa det Bedste. Konsistorium anbefalede paa det Varmeste Fakultetets Indstilling om Oprettelsen af den i Forslaget til Lønningsloven af 12te April 1892 optagne normerede Professorplads i almindelig Pathologi, hvorunder Laboratoriet i medicinsk Bakteriologi skulde henlægges, og indstillede, at Forslag herom blev optaget paa Finanslovforslaget for Finansaaret 1893—94. Forsaavidt dette ikke vilde kunne opnaaes, anbefalede Konsistorium Dr. Salomonsens fornævnte Andragende.

Paa fornævnte Finanslovforslag blev der af Ministeriet stillet Forslag om de normerede Professoraters Forøgelse med et Professorat i almindelig Pathologi, hvortil Laboratoriet for medicinsk Bakteriologi skulde henlægges. Ministeriet bemærkede i Motiverne, at der i Forslaget til Lønningslov for Universitetet og Kommunitet var stillet Forslag om dette Professorats Oprettelse, men da samtlige Bestemmelser om Universitetets Organisation ved Forslagets Behandling i Folkethinget blev fjærnedede fra dette, kunde der ikke i Loven af 12te April 1892 blive optaget Bestemmelser desangaaende. Da Ministeriet vedblivende maatte anse et saadant Professorat som særdeles ønskeligt, havde det paany stillet Forslag i saa Henseende. Der skulde ifølge